

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném 17. 12. 2025 odvolání obžalovaného [REDAKCE] narozeného [REDAKCE] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové z 27. 1. 2025, č. j. 6 T 1/2024-803 a rozhodl

takto:

Z podnětu podaného odvolání **se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. zrušuje** v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 tr. ř. **se věc vrací** soudu prvního stupně.

Odůvodnění:

A.

1. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové z 27. 1. 2025, č. j. 6 T 1/2024-803 byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že

„v přesně nezjištěné době v nočních hodinách ze [REDAKCE] 2021 na [REDAKCE] 2021 v obci [REDAKCE] v rodinném domě čp. [REDAKCE] okres [REDAKCE] kraj Královéhradecký, během narozeninové oslavy, kdy poškozená [REDAKCE] narozená [REDAKCE] předtím vypila přesně nezjištěné množství alkoholických nápojů a dostala se do stavu, kdy nebyla schopná zrakově zaostrit fotografie na mobilním telefonu a ztrácela schopnost koordinace pohybu, a proto odešla do [REDAKCE] pro hosty v rodinném domě a ulehla na horní palandu postele, usnula, obžalovaný přišel za poškozenou do [REDAKCE] a lehl si k ní do postele, přičemž ve stavu, kdy poškozená nebyla schopna projevit svou vůli ani fyzickou aktivitu, zneužil bezbrannosti poškozené, které vyslékl spodní prádlo (spodní kalhotky a podprsenku) a prováděl na ní přesně nezjištěné sexuální praktiky, minimálně na ní vykonal orální sex a následně na ní po přesně nezjištěnou dobu vykonával vaginální soulož, v průběhu těchto sexuálních aktivit se poškozená opakovaně probírala a vnímala jednání obžalovaného, se kterým nesouhlasila, ale vzhledem ke svému stavu nebyla schopna se mu slovně ani fyzicky bránit, obžalovaný své jednání ukončil v důsledku toho, že u poškozené polevil stav ztuhlosti a mohla projevit svůj nesouhlas s jednáním obžalovaného a podařilo se jí slézt z palandy a odejít z místnosti; v důsledku jednání obžalovaného se u poškozené bezprostředně po činu projevila panika, třes a rozvinula se u ní duševní porucha, tzv. jiná reakce na těžký stres (Dg. F43.8 dle mezinárodní klasifikace duševních poruch NKN-10), která se projevovala v podobě plačtivosti, nekomunikativnosti, izolace od ostatních, vyhýbání se vrstevníkům, mladým mužům, dlouhodobému setrvávání na lůžku s prožívanou depresí, sebepoškozováním, nočními můrami, krácenou dobou spánku, příjmy vyvolanými stresem, stavy rozrušení, projevy smutku a nervozity, apatie a lekavosti s prožitky úzkosti, pocity ztráty důvěry a ponížení, stav poškozené se výrazně zhoršil asi 5 dnů po činu a výrazné zhoršení přetrvávalo do listopadu roku 2021, zlepšení nastalo v prosinci roku 2021 a k dalšímu zlepšení došlo poté v létě roku 2022, tento stav přetrvával minimálně do 16. 3. 2023 a do současné doby nedošlo k plné úzdřavě poškozené“.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

2. Za výše uvedený trestný čin byl obžalovaný [REDAKCE] odsouzen podle § 185 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.

3. Dále podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradě škody poškozené Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR částku ve výši 18 065 Kč, poškozené [REDAKCE] zastoupené zmocněncem [REDAKCE] na nemajetkové újmě částku ve výši 350 000 Kč a na náhradě škody částku ve výši 25 200 Kč, a poškozené [REDAKCE] zastoupené zmocněncem [REDAKCE] na nemajetkové újmě částku ve výši 100 000 Kč.

B.

4. **Proti tomuto rozsudku podal bezprostředně po jeho vyhlášení odvolání obžalovaný [REDAKCE] (dále jen obžalovaný),** který svůj opravný prostředek zaměřený proti všem výrokům napadeného rozsudku odůvodnil prostřednictvím obhájce Mgr. Lukáše Smutného v podáních z 26. 2. 2025 a především z 18. 3. 2025 a z 9. 5. 2025.

5. V podání z 18. 3. 2025 po úvodním konstatování přesvědčení, že důkazy pořízené v trestním řízení nejsou dostačující pro jeho uznání vinným a uložení trestu, jakož i navazující stručné kritice nesprávného hodnocení provedených důkazů soudem prvního stupně odporujícího podle jeho názoru provedeným důkazům, v důsledku čehož chybná skutková zjištění soud nesprávně právně posoudil, obžalovaný vyzdvihl, že závěr o jeho nevině a o absenci subjektivní stránky vychází z výpovědi samotné poškozené, jejíž klíčovou část soud prvního stupně pominul v napadeném rozhodnutí zmínit a nevyvodil z ní žádné důsledky.

6. Těžiště odvolacích námitek obžalovaného v tomto podání spočívá v obsáhlém vysvětlení nesouhlasu se závěrem soudu prvního stupně, že by svým jednáním naplnil zákonné znaky trestného činu znásilnění vymezené v § 185 trestního zákoníku, pokud se v jednotlivostech soustředil na jednotlivé zákonné znaky skutkové podstaty tohoto trestného činu, u které úvodem stručně charakterizoval **objekt trestného činu** jako právo člověka na svobodné rozhodování o svém pohlavním životě.

7. U **objektivní stránky trestného činu** obžalovaný k otázce násilí, jehož užití vyloučil a znaky vymezil s odkazem na tzv. komentářovou literaturu, rozhodnutí Nejvyššího soudu a definici v § 119 trestního zákoníku, zejména zdůraznil, že z žádného důkazu neplyne, že by se měl uchýlit k jakékoli fyzické síle, byť menší intenzity, vedoucí k zabránění obrany ze strany poškozené. Takové jednání obžalovaného není podle jeho stanoviska obsaženo ani ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku, ačkoliv bylo povinností soudu prvního stupně uvést všechny zjištěné skutkové okolnosti, které jsou konkrétním obsahem zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu, podle něhož byl čin obžalovaného právně posouzen. Již v této části opravného prostředku podle stanoviska obžalovaného bylo vyloučeno násilí vůči poškozené uvedením do stavu bezbrannosti, konkrétně zde ovlivnění látkou GHB. K otázce odmítnutí závěru soudu prvního stupně o donucení charakterizovaného obžalovaným jako překonání projeveného nesouhlasu poškozené nebo vážně míněného odporu, jímž pachatel realizuje vlastní záměr, a u poškozené znamenajícího nechtěné podřízení se cizí vůli, s níž nesouhlasí, což musí být pachateli známo, obžalovaný zejména připomněl část výpovědi poškozené, uvádějící údajný stav, pro který se mu nemohla fyzicky ani verbálně bránit, vylučující správnost závěru o donucení, přičemž dále

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

připomněl, že poškozenou nechal odejít, když chtěla jít na toaletu. V tomto směru také vyzdvihl, že poškozená byla součinná a aktivní v rámci jejich sexuálního kontaktu a na posuzovaný případ nedopadají ani závěry z rozsudku Nejvyššího soudu z 25. 3. 2020, sp. zn. 3 Tdo 1558/2019, týkající se otázky znásilnění v případě, kdy oběť sice původně s pohlavním stykem souhlasila, avšak následně změnila názor a pachatel ji k pokračování pohlavního styku donutil, jestliže za situace, kdy poškozená změnila názor, jí v ukončení styku nebylo obžalovaným bráněno. Závěrem zde obžalovaný vyslovil přesvědčení stran vzniku rozporu mezi skutkovou větou výroku napadeného rozsudku a jeho samotným odůvodněním, což je v příkrém rozporu s judikaturou Ústavního soudu. Zevrubně obžalovaný rovněž vysvětlil odmítnutí závěru o zneužití bezbrannosti poškozené s odůvodněním, že tento závěr vychází jen z výsledku poškozené, pokud ostatní důkazy prokazují opak. Po navazující charakteristice pojmu bezbrannosti obžalovaný zdůraznil, že stav poškozené neodpovídá žádné z možných variant bezbrannosti, její vyjádření je zcela osamocené a žádným jiným důkazem podpořené. Jmenovitě zde připomenul závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie vypracovaného [REDACTED]

[REDACTED] podle kterých by se poškozená nacházela ve stavu bez zjevných projevů až po maximálně lehký stupeň opilosti. K možné aplikaci látky GHB obžalovaný připomněl, že tato hypotéza byla vyloučena napadeným rozsudkem s tím, že poškozená podle objektivních stěžejních důkazů se nacházela ve stavu bez zjevných projevů vlivu alkoholu a jiné omamné nebo toxikologicky významné látky, pocíťovala pouze únavu a odebrala se do domu, kde ulehla do postele. Soudu prvního stupně obžalovaný zde vyčetl, že pominul skutečný význam výpovědi svědka [REDACTED] který poškozenou viděl po příchodu do místnosti, a jehož údaje o chování poškozené stav bezbrannosti či ztuhlosti jednoznačně vylučují, čímž svůj postup založil na nerovnoměrném přístupu ke stranám, porušující právo na spravedlivý proces a právo rovnosti. Poté opět vyzdvihl překvapení obhajoby, z jakých důvodů soud prvního stupně dospěl k závěru o zneužití bezbrannosti poškozené, která průkazně aktivně reagovala na děj odehrávající se v [REDACTED] čímž je vyloučená i jí tvrzená ztuhlost a neschopnost pohybu a reakce. Jakkoliv obžalovaný nesouhlasil s hodnocením výpovědi svědka [REDACTED] soudem prvního stupně, kterou označil v podstatných znacích za nekonzistentní a nesouladnou, přesto připomněl tu část výpovědi svědka, ve které uvedl, že skutečně slyšel oboustranné líbání a mlaskání, potvrzující obhajobu obžalovaného, jakož i tu okolnost, že poškozená z postele seskočila a sama odešla na toaletu, což opět oproti závěrům soudu prvního stupně vylučovalo správnost závěru o zneužití bezbrannosti poškozené, obdobně jako související závěry soudních znalců [REDACTED] a [REDACTED]. Kriticky obžalovaný hodnotil rovněž hodnotící postup soudu prvního stupně, pokud upřednostnil reprodukováné informace svědků, zde zejména bratra poškozené [REDACTED] a nikoliv svědků, kteří událost přímo vnímali.

8. V koncentrované podobě obžalovaný popsal nesouhlas se závěry soudu prvního stupně stran otázky bezbrannosti poškozené, pokud zdůraznil, že bezbrannost poškozené nebyla dostatečně prokázána na základě objektivních důkazů, přičemž soud selektivně vyhodnotil pouze ty skutečnosti, které podporovaly jeho závěr s tím, že takový postup není souladný se zásadami právního státu, přičemž nelze učinit jednoznačný závěr o bezbrannosti poškozené v době činu, neboť skutkové okolnosti svědčí o tom, že se nacházela v běžném stavu lehké opilosti, nebyla v bezvědomí a ani ve stavu absolutní nebo jiné bezbrannosti, a dokonce vykazovala známky aktivní reakce na své okolí. Rozhodnutí soudu prvního stupně proto podle stanoviska obžalovaného vykazuje znaky extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením, což

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

odůvodňuje přezkum v rámci opravných prostředků. Dále zde zopakoval stanovisko o rozporu mezi právní větou a skutkovou větou výroku napadeného rozsudku v této otázce.

9. K problematice **subjektivní stránky trestného činu** obžalovaný úvodem v obecné rovině konstatoval, že tato je charakterizována úmyslem pachatele vědomého si toho, že překonává vážně míněný odpor oběti, respektive její nesouhlas s pohlavním stykem, anebo že daná oběť se nachází ve stavu bezbrannosti, a musí s tím být minimálně srozuměn s tím, že pokud by o tom nevěděl, nemohla by být naplněna subjektivní stránka znásilnění. Po předchozím připomenutí související soudní judikatury a odborné literatury obžalovaný zopakoval z jeho pohledu rozhodující skutkové okolnosti, zde především plynoucí z výpovědi poškozené o pokračování pohlavního styku po odchodu svědka [REDAKCE], přičemž stanovisko o absenci vědomého zneužití stavu bezbrannosti, a naopak o přesvědčení, že sexuální kontakt je oboustranně chtěný, dovodil ze svého dotazu, pokud se dotázal poškozené, zda se nejdříve nechce sexuálně uspokojit. Obžalovaný zaujal stanovisko, že za předpokladu, že objektivně nevěděl o nesouhlasu poškozené s pohlavním stykem nebo, že je ve stavu subjektivní bezbrannosti, jednalo by se na jeho straně o negativní skutkový omyl, takže by nemohl jednat úmyslně a nebyl by tedy odpovědný za trestný čin znásilnění. V tomto směru vyčetl soudu prvního stupně, že v napadeném rozsudku opomenul závěry soudní znalkyně [REDAKCE], která ve svých závěrech potvrzovala absenci úmyslu obžalovaného zneužít bezbrannost poškozené, absenci vědomí o nesouhlasu a pokud naopak akcentovala, že obžalovaný se domníval a mohl se domnívat, že sexuální styky jsou konsensuální, což eliminuje subjektivní stránku trestného činu. Soudní znalkyně potvrdila, že situace z hlediska obžalovaného mohla být nečitelná, což podporuje přesvědčení obžalovaného o nedorozumění mezi oběma účastníky, a to v důsledku nedorozumění a rozdílného vnímání situace. Závěrem obžalovaný v zestručněné podobě zopakoval své stanovisko o absenci objektivní a subjektivní stránky trestného činu znásilnění.

10. Obžalovaný zaměřil svůj opravný prostředek také proti právnímu posouzení jednání, jež je mu kladeno za vinu napadeným rozsudkem, jestliže byl uznán vinným trestným činem znásilnění podle § 185 odst. 3 písm. c) trestního zákoníku s odůvodněním, že duševní porucha poškozené – jiná reakce na těžký stres, byla podle závěru soudního znalce [REDAKCE] v převážné míře vyvolána přezkoumáváním incidentem. Závěry soudního znalce obžalovaný označil jako zcela fatální, hrubě ovlivňující dané trestní řízení, a to zejména s ohledem na zcela zjevné vady posudku. Závěrům znaleckého posudku obžalovaný v jednotlivostech na podkladě podrobné argumentace vyčetl, že příbraný znalec se v dostatečné míře nezabýval dalšími dlouhodobějšími duševními poruchami poškozené, u nichž se jednalo o periodickou depresivní poruchu a dále u ní se vyskytující panickou poruchu. Ze závěrů znaleckého posudku obžalovaný vyzdvihl, že již nelze pro nedostatek údajů stanovit, do jaké míry se jiné psychické poruchy podílely na případném omezení obvyklého způsobu života poškozené s tím, že u závěru soudu prvního stupně, že duševní potíže poškozené po vyšetřovaném incidentu jsou v převažující míře jím vyvolány, není zřejmé, na základě, jakých skutečností dospěl soud k takovým závěrům, a ani není zřejmé, na základě, čeho dospěl k tomuto závěru soudní znalec. S poukazem na výpověď svědka [REDAKCE] obžalovaný rovněž zpochybnil správnost závěru, že poškozená v důsledku inkriminovaného jednání ukončila studium na vysoké škole, pokud svědek vypověděl, že poškozená se nikdy nemohla rozhodnout, co bude studovat, přičemž tento závěr ostatně podporuje i zjištění, že to nebylo poprvé, co ukončila studium na vysoké škole. K problematice Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaného a radikálním zhoršením psychického stavu poškozené obžalovaný upozornil na výpověď svědkyně [REDAKCE] jakož i výpověď poškozené, že k němu došlo v důsledku zjištění pohlavní choroby, kterou nelze spojovat s přičiněním obžalovaného, a proto zaujal stanovisko, že v této souvislosti není zachována příčinná souvislost mezi jeho jednáním a již zmíněným zhoršením psychického stavu poškozené. Opět i zde obžalovaný v koncentrované podobě zopakoval argumentaci, na základě, které zaujal stanovisko, že závěr soudu prvního stupně o naplnění kvalifikované skutkové podstaty trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 3 písm. c) trestního zákoníku postrádá dostatečné důkazní opodstatnění.

11. S přihlédnutím k neurčitosti a neopodstatněnosti adhezních návrhů obou poškozených obžalovaný zpochybnil správnost rozhodnutí o povinnosti k náhradě nemajetkové újmy a majetkové škody, jestliže zde dále vyzdvihl absenci důkazů, které by odůvodnily návrhů potvrdily.

12. Obžalovaný se v odůvodnění podaného odvolání opětovně domáhal **opatření revizních znaleckých posudků z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a z oboru školství a kultura, odvětví psychologie**, za účelem přezkoumání závěrů znaleckých posudků o duševním stavu poškozené [REDAKCE] a [REDAKCE], pokud v podrobnostech poukázal na písemný návrh z 13. 11. 2023, který soud prvního stupně zamítl. Konstatoval zde, že se obhajobě nepodařilo opatřit revizní znalecké posudky, a proto po předchozí detailní kritice zpochybňovaných znaleckých posudků charakterizovaných obhajobou coby neobjektivních a sugestivních, obhajoba předložila odborné vyjádření znalkyně z oboru psychologie, odvětví klinické psychologie [REDAKCE], která posoudila znalecký posudek jako nepřezkoumatelný a také neúplný, jestliže neobsahuje metodologické a odborné náležitosti a chybí zde zcela odpověď na jednu ze zadaných odborných otázek, v důsledku čehož je pravdivost a přesnost závěrů neověřitelná. K posudku [REDAKCE] obžalovaný uvedl, že tento vycházel z vadných premis [REDAKCE] pokud se vyjádřil, že se skutek stal a presumoval vinu.

13. Konkrétně specifikovanou součástí požadavku obžalovaného na doplnění dokazování revizním znaleckým posudkem k posouzení duševního stavu poškozené [REDAKCE] v odůvodnění opravného prostředku je požadavek na opatření posudku soudní znalkyně [REDAKCE], specializující se na obdobné oběti trestných činů za účelem zjištění, zda u poškozené se nemohlo jednat o tzv. nepravou oběť s tím, že vypořádání se s touto otázkou v napadeném rozsudku se jeví velmi prosté a ploché. Stran problematiky tzv. nepravých obětí obžalovaný poukázal především na citace z odborné literatury a výpověď soudní znalkyně [REDAKCE] v hlavním líčení, u níž upozornil na zcela zásadní absenci přepisu výpovědi znalkyně k problematice nepravých obětí a vnímání obžalovaného a hodnocení jeho úmyslu, kdy právě na základě závěrů znalkyně lze usuzovat u obžalovaného na absenci subjektivní stránky trestného činu.

14. **Hodnocení provedených důkazů soudem prvního stupně**, který odmítl verzi obhajoby, obžalovaný úvodem podrobil zásadní kritice potud, že důkazy byly hodnoceny jednostranně a nebylo přihlédnuto ke zjištěním v jeho prospěch, včetně takových, které byly podpořeny několika nezávislými důkazy. V tomto směru výslovně charakterizoval zejména stěžejní části výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE], z nichž byly hodnoceny jen části prospívající

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

obžalobě a poškozené, ačkoliv celkově vyznívají ve prospěch obžalovaného. Dále za emočně zkreslenou obžalovaný vlivem příbuzenského vztahu označil výpověď svědka [REDACTED] posouzenou soudem prvního stupně za stěžení, který poškozenou za celý večer podle svých slov neregistroval, nevypovídal ve vztahu k obžalovanému a poškozené při oslavě, a vyjadřoval se ke sdělení sestry o údajném znásilnění. Zajímavými obžalovaný shledal výpovědi svědků [REDACTED] a [REDACTED] k pohlavnímu styku poškozené a svědka, při kterém poškozená na svědkovi vykonávala soulož do jeho probuzení, což nastoluje otázku, zda poškozená při přistížení při sexu s obžalovaným svědkem [REDACTED] po třech měsících s druhým odlišným mužem z dané party se vědomě nebo nevědomě snažila odůvodnit své jednání, a to i před sebou.

15. Přestože zjištění, zda poškozená při koupání v bazéně měla plavky nebo spodní prádlo a zda se na oslavě pohybovala bez podprsenky, nehraje podle stanoviska obhajoby obžalovaného zásadní roli v právních závěrech učiněných na podkladě skutkových zjištění, obžalovaný byl nucen nesouhlasit se závěry soudu prvního stupně, že poškozená nebyla nevhodně oblečená, a naopak byla oblečená přiměřeně ročnímu období a události, neboť se koupala v bazénu v plavkách. V tomto směru připomněl vlastní výpověď a výpovědi svědků [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED], kteří potvrdili že poškozená nebyla oblečena v podprsence a koupala se právě ve spodním prádle.

16. Závěrem obžalovaný v rámci kritiky hodnotícího postupu soudu prvního stupně tomuto vyčetl, že za podklad k prokázání verze poškozené použil výpovědi jejích kamarádů, jmenovitě svědků [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED] kteří se dané oslavy ani nezúčastnili, a to ve světle početnosti svědků na předmětné oslavě. Vyjádřil zde stanovisko, že měl být dán prostor důkazům původním, pocházejícím přímo z pramene a důkazům přímým, přímo potvrzujícím nebo vyvracejícím dokazovanou skutečnost, jestliže avšak soud v mnoha ohledech upřednostnil důkazy odvozené nebo nepřímé tak, aby vyhověl obžalobě. Dále obžalovaný parafrázoval rozhodnutí Ústavního soudu z 24. 11. 2005, I. ÚS 455/05, kterým stanovil hranice a limity pro hodnotící uvážení. V daném případě kritéria specifikovaná v rozhodnutí Ústavního soudu podle názoru obžalovaného nebyla naplněna, což vyvolává pochybnosti o správnosti skutkových závěrů soudu a jeho celkovém přístupu k důkaznímu řízení.

17. Obžalovaný konečně vyzdvihl, že celý případ se opírá o zjištění, že poškozená si nepamatuje začátek pohlavního styku, u čehož dospěla k závěru, že situace musela být špatná a kvalifikovala ji jako znásilnění, přičemž absence vzpomínek sama o sobě neprokazuje protiprávní jednání obžalovaného, pokud podle jeho přesvědčení poškozená jednala přičetně a nemohla předvídat, zda si bude tento okamžik později pamatovat či nikoliv, přičemž vliv alkoholu snižuje podle závěrů znalkyně [REDACTED] pozornost a schopnost vnímání situace u obou stran a nelze na obžalovaného klást stejná očekávání a odpovědnost jako na střízlivého pachatele vědomě překonávající odpor jeho oběti. Povinností soudu bylo tuto skutečnost zohlednit a přistupovat k hodnocení skutkového děje s vědomím, že vnímání a interpretace situace může být v důsledku intoxikace nejasná a subjektivně ovlivněná, což zpochybňuje právní kvalifikaci činu jako znásilnění.

18. Obžalovaný závěrem navrhl, aby napadený rozsudek byl v celém rozsahu zrušen podle § 258 odst. 1 písm. a), b) a c) tr. ř. a aby bylo rozhodnuto po zopakování důkazů a provedení důkazů odborným vyjádřením znalkyně [REDACTED] tak, že

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

obžalovaný bude podle § 226 odst. 1 písm. a) nebo b) tr. ř. obžaloby zproštěn, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Za předpokladu, že odvolací soud sezná, že je v trestním řízení nutno provést důkladnější dokazování přesahující rámec odvolacího řízení, obžalovaný dále eventuelně navrhl, aby po zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu podle § 258 odst. 1 písm. a), b) a c) tr. ř. byla trestní věc vrácena soudu prvního stupně podle § 259 odst. 1 tr. ř. k doplnění dokazování. V tomto směru se obžalovaný domáhal provedení důkazu odborným vyjádřením znalkyně [REDAKCE] z 21. 2. 2025 včetně dodatku ze 14. 3. 2025 a nově opatřenými vpředu specifikovanými revizními znaleckými posudky z oboru školství a kultura, odvětví psychologie a z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.

19. V podání z 9. 5. 2025 obžalovaný zejména zevrubně zopakoval vpředu specifikované odvolací námitky vůči právnímu posouzení jednání, jež je mu kladeno za vinu, podle kvalifikované skutkové podstaty trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, jakož i požadavek na doplnění dokazování revizními znaleckými posudky, jestliže soud prvního stupně dospěl k závěru, že v příčinné souvislosti s jeho jednáním došlo u poškozené k rozvoji závažných psychických problémů s názvem – jiná reakce na těžký stres s poukazem, že duševní potíže poškozené jsou v převažující míře vyvolány vyšetřovaným incidentem. Zásadní nesouhlas se závěry soudního znalce [REDAKCE] dále opřel o závěry nově opatřeného odborného vyjádření [REDAKCE] soudního znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, z 25. 4. 2025, přiloženého k tomuto doplnění odůvodnění odvolání. Podle závěrů odborného vyjádření (*pozn. zjednodušeně uvedeno*) nebylo v závěrech původního znaleckého posudku vůbec zohledněno intenzivní zhoršení psychického stavu poškozené vyvolané až zjištěním při návštěvě na gynekologii, že pro pohlavní chorobu musí brát antibiotika, popsaného ve výpovědi její matky. Dalšími možnými faktory ovlivňujícími zhoršení duševního stavu poškozené mohly být depresivní stavy a stavy úzkosti, kterými trpí od svých [REDAKCE] až [REDAKCE] let, nespecifikovaná pohlavní choroba s tím, že nelze s jistotou tvrdit, že diagnostikovaný psychický stav poškozené vznikl právě a pouze v důsledku skutku, pro který je obžalovaný stíhán. Jiné možné faktory ovlivňující zhoršení duševního stavu poškozené znalec vysvětlil v bodě 5. závěru odborného vyjádření, přičemž znalec dále uvedl, že podle jeho názoru není ve znaleckém posudku zohledněno nestandardní chování poškozené při a po údajné sexuální aktivitě, které popsal v následujících bodech závěrů odborného vyjádření, jakož i mylné posouzení ovlivnění látkou GHB v původním znaleckém posudku, k němuž podle soudu prvního soudu nedošlo. Kritika závěru původního znaleckého posudku spočívala rovněž v závěru znalce, který vycházel z premisy, že ke skutku došlo, aniž by vzal v úvahu jiné verze příběhu, nezabýval se již případnými jinými příčinami, jež by mohly vysvětlit nestandardní chování poškozené a nezkoumal, zda vůbec byly takové příčiny přítomny (*pozn. těžkožité závěrů odborného vyjádření v bodě 11.*).

C.

20. Vrchní soud v Praze z podnětu odvolání obžalovaného podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to nejen z hlediska vytýkaných vad, jestliže přihlédl rovněž k vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, neboť mohou mít vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání, a dospěl poté k následujícím závěrům.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

a)

21. Úvodem v souvislosti s odvolací námitkou obžalovaného směřující vůči postupu soudu prvního stupně spočívajícímu v údajném neúplném zachycení důležité části výpovědi soudní znalkyně [REDAKCE] v hlavním líčení 30. 5. 2024, u níž podle jejího věcného obsahu se ve skutečnosti jedná o námitku proti protokolu o hlavním líčení, Vrchní soud v Praze zdůrazňuje, že **o opravě a doplnění protokolu o hlavním líčení a o námitkách proti takovému protokolu vždy rozhoduje soud, o jehož protokol jde (srovnej § 57 odst. 1 tr. ř.).** Jestliže proto v řízení o odvolání došlo v posuzovaném případě ke zpochybnění správnosti protokolace v podaném opravném prostředku proti vyhlášenému rozsudku soudu prvního stupně, odvolací soud není oprávněn posuzovat správnost či úplnost protokolace, nýbrž věc předloží soudu prvního stupně k rozhodnutí o těchto námitkách (srovnej obdobně rozsudek Nejvyššího soudu z 31. 1. 2002, sp. zn. 4 Tz 296/2000, publikovaný pod R. č. 1/2002 Sb. r. tr.). Z výše uvedených důvodů tak bude povinností soudu prvního stupně, aby neprodleně po vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí rozhodl po srovnání obsahů zvukového záznamu a písemného protokolu o hlavním líčení usnesením podle § 57 odst. 1 tr. ř. o námitce obžalovaného týkající se neúplné protokolace výpovědi soudní znalkyně [REDAKCE] v hlavním líčení 30. 5. 2024 s tím, že proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

b)

22. Vrchní soud v Praze dále i při vědomí toho, že bez opakování dokazování provedeného v původním řízení před soudem prvního stupně, případně provedení důkazů, které nebyly před soudem prvního stupně provedeny, není v odvolacím řízení podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. oprávněn se odchýlit od skutkových zjištění soudu prvního stupně, avšak takové omezení ho nezavazuje povinností vymezených v § 254 odst. 1 tr. ř., zde s přihlédnutím k odvolacím námitkám obžalovaného, především důsledně přezkoumat zákonnost a úplnost důkazního řízení provedeného soudem prvního stupně a na něj navazujícího hodnotícího postupu. Na základě výsledků přezkumné povinnosti je tak povinností odvolacího soudu upozornit ve zrušujícím rozhodnutí na případné vady důkazního řízení spočívající kupříkladu v jeho nezákonnosti, neúplnosti nebo chybného zaměření a souvisejícího hodnocení provedených důkazů soudem prvního stupně, jež by vedly k porušení zásad zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností (tj. *materiální pravdy*) podle § 2 odst. 5 tr. ř. a volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř.

23. Již v tomto stadiu trestního řízení odvolací soud konstatuje, že **postup orgánů činných v přípravném řízení a soudu prvního stupně u něj vyvolává zcela zásadní pochybnosti o své zákonnosti a věcné správnosti, v důsledku čehož skutková zjištění týkající se jednání obžalovaného, kterým měl podle napadeného rozsudku naplnit zákonné znaky zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, jsou prozatím nejen předčasné, ale s přihlédnutím k odvolacím námitkám obžalovaného nelze a priori vyloučit, že se jedná o zjištění nesprávná, neodpovídající výsledkům provedeného dokazování.**

24. Vady v postupu orgánů činných v přípravném řízení předně spočívají ve formulaci části otázek položených soudním znalci [REDAKCE] z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie a [REDAKCE] z oboru školství a kultura, odvětví psychologie

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

v opatření o přibrání znalců podle § 105 odst. 1 tr. ř. z 3. 5. 2023 a v dodatku k opatření z 11. 7. 2023, pokud v nich v rozporu se zásadou presumpce neviny (§ 2 odst. 2 tr. ř.) policejní orgán kupříkladu v otázkách pro znalce z odvětví psychiatrie č. 3) a 6), v otázce pro znalce z odvětví sexuologie č. 3), v otázkách pro znalce z odvětví psychologie č. 4) a 6) a v otázce č. 1) dodatku opatření znalci z odvětví psychiatrie a sexuologie uvedl údaje předpokládající *spáchání trestného činu, respektive skutku a protiprávního jednání* obžalovaným, zde na rozdíl od bezchybné formulace v otázkách č. 9) a 10) pro znalce z odvětví psychiatrie.

25. Závažnou vadou trpí dále formulace úvodní části otázky č. 7. soudnímu znalci [REDAKCE] z oboru školství a kultura, odvětví psychologie v opatření o přibrání znalce podle § 105 odst. 1 tr. ř. z 14. 11. 2022 zaměřené k posouzení toho, zda výpověď poškozené před policejním orgánem v procesním postavení svědka, kterou učinila [REDAKCE] 2022, lze považovat za reprodukci skutečně prožitých událostí. Posouzení této otázky, jež je pouze jinak formulovanou otázkou specifické věrohodnosti svědecké výpovědi poškozené není soudní znalec oprávněn odpovédět, a to na rozdíl od orgánu činného v trestním řízení, jenž je povinen rovněž otázku specifické věrohodnosti výpovědi obžalovaných a svědků dokazovat. Na rozdíl od shora popsáných vad opatření o přibrání soudních znalců [REDAKCE] a [REDAKCE] za účelem zkoumání duševního stavu obžalovaného, jež se negativně nepromítly do jejich odborných závěrů po stránce zákonnosti a věcné správnosti, závažná vada opatření o přibrání soudního znalce [REDAKCE] zjevně vedla k pozitivní odpovědi znalce na položenou otázku v písemném znaleckém posudku, na níž nebyl na rozdíl od odpovědi v první, druhé a čtvrté větě týkajících se obecných předpokladů věrohodnosti oprávněn odpovédět. Zároveň u odpovědi v bodě 8. není zřejmé, na základě, jakých konkrétních podkladů důkazního řízení dospěl znalec k jednoznačnému závěru o nemožnosti aktivovat naplno obranné mechanismy poškozené pro požití alkoholu a celkovou situaci (*hluboká noc a spánek po požití alkoholu*), za které se incident odehrál, zvláště pokud řada relevantních důkazů byla opatřena až po vypracování písemného posudku ze 17. 12. 2022 po předchozím zahájení trestního stíhání obžalovaného usnesením policejního orgánu z [REDAKCE] 2023. Soudní znalec sice vypracoval doplněk písemného posudku z 11. 11. 2023 se shodnými odbornými závěry, avšak podle jeho obsahu specifikovaného v bodě I. s výjimkou znaleckého posudku [REDAKCE] z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie a záznamů o vysvětlení šesti svědků nedisponoval významnou, v zásadě rozhodující částí trestního spisu obsahující protokoly o výpovědích obžalovaného, poškozené a daleko širšího okruhu informovaných svědků provedených po zahájení trestního stíhání, znalecký posudek o duševním stavu obžalovaného soudních znalců [REDAKCE] a [REDAKCE] zdravotnickou dokumentaci k otázce fyzického a duševního stavu obžalovaného a zejména poškozené, což rovněž zpochybňuje věcnou správnost odborných závěrů znalce.

26. Pokud se jedná o písemný posudek soudního znalce [REDAKCE] z 16. 3. 2023, rovněž tento podle zjištění odvolacího soudu byl vypracován před zahájením trestního stíhání na základě úzkého okruhu podkladů, jestliže pouze na rozdíl od [REDAKCE] [REDAKCE], jehož písemným posudkem disponoval, podle posudku byl patrně obeznámen s předchozími duševními poruchami poškozené, ale není zřejmé, zda informace zjistil od poškozené nebo ze zdravotnické dokumentace. V období vypracování doplňku znaleckého posudku z 28. 2. 2024 byly podle výpisu ze spisové dokumentace znalci poskytnuty části trestního spisu i z období po zahájení trestního stíhání obžalovaného, tj. zejména znalecký posudek [REDAKCE]

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, protokol o výpovědi obžalovaného a část protokolů o svědeckých výpovědích poškozené, její matky

bratra poškozené

a ale nikoliv kupříkladu

U odvolacího soudu prozatím vzbuzují vážné pochyby o své správnosti a úplnosti závěry soudního znalce v písemném posudku (*čl. 177 – 178 trestního spisu*) týkající se psychické újmy poškozené v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného, byť správně znalec neposoudil jednání obžalovaného za protiprávní, a její závažnosti, jestliže na rozdíl od posouzení okrajového vlivu prožívaného stresu ve zkuševém období v odpovědi na otázku č. 4. nevysvětlil závěr o převažující míře vyvolání duševních potíží poškozené incidentem, a to ve světle informací o dřívějších duševních poruchách, u nichž výslovně konstatoval, že jejich vliv prakticky nelze rozklíčovat a tento stanovit pro nedostatek důkazů. Zcela znalec zde u problematiky vyvolání duševní poruchy poškozené opomenul části svědecké výpovědi z 20. 4. 2023, což v zásadě zopakoval v hlavním líčení, pokud popsala zásadní zhoršení duševního stavu poškozené po inkriminované události až na základě vyšetření u lékařky v souvislosti se zjištěním, že poškozená trpí pohlavní chorobou. S přihlédnutím k výsledkům dokazování provedeného soudem prvního stupně vzbuzuje pochybnosti o své správnosti pravděpodobnostní závěr soudního znalce o případném částečném vlivu požití látky GHB na schopnost poškozené rozpoznávat a vnímat v době, kdy mělo dojít k inkriminované události.

27. S ohledem na výše uvedené zákonné a věcné vady znaleckých posudků o duševním stavu poškozené, jež významně korespondují souvisejícím odvolacím námitkám obžalovaného, odvolací soud zvažoval, zda s ohledem na pochybnosti o správnosti posudků a jejich nejasné a neúplné závěry postačuje požádat znalce o vysvětlení závěrů postupem podle § 109 věta první tr. ř., avšak právě pro jejich povahu, odbornou víceoborovou složitost a zčásti přílehavou argumentaci obhajoby obžalovaného opírající se dále o závěry odborných vyjádření soudních znalců a dospěl odvolací soud k závěru o potřebě přibrat v posuzovaném případě k zodpovězení detailních odborných otázek položených soudem prvního stupně k objasnění duševního stavu poškozené podle § 110 odst. 1 tr. ř. znalecký ústav z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, kterému bude za účelem odpovědného zodpovězení otázek nutno poskytnout přinejmenším celý trestní spis. Při stanovení rozsahu a zaměření odborných otázek bude předně po jejich nutné modifikaci směřující k odstranění konstatovaných jejich věcných vad možno vycházet z opatření policejního orgánu podle § 105 odst. 1, věta druhá tr. ř. s tím, že při důsledném respektování zásady kontradiktornosti bude umožněno státnímu zástupci, obžalovanému a jeho obhájci a poškozené a jejímu zmocněnci rovněž položit otázky zpracovatelům znaleckého posudku znaleckého ústavu.

c)

28. S vpředu specifikovanými zákonnými omezeními relevance závěrů odvolacího soudu plynoucími ze znění § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. je tento nucen k problematice dosavadního hodnotícího postupu soud prvního stupně důrazně upozornit na povinnost důsledně respektovat v posuzovaném případě pravidlo *in dubio pro reo*, které přímo vychází z ústavního principu presumpce nevinny (*čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně*

Shodu s prvopisem potvrzuje

lidských práv a základních svobod a specificky pro trestní řízení § 2 odst. 2 tr. ř.), jehož obsahem je požadavek, že není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného, kdy ani vysoký stupeň podezření sám o sobě ještě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok. Trestní řízení totiž vyžaduje ten nejvyšší možný stupeň jistoty, který lze od lidského poznání požadovat, alespoň na úrovni obecného pravidla „prokázání mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost“. Odsuzující rozsudek proto může být vynesen až tehdy, pokud byly odstraněny všechny důvodné pochybnosti o vině obžalovaného, přičemž není-li vina plně prokázána, musí být obžalovaný zproštěn obžaloby, neboť nedokázaná vina má stejný význam jako dokázaná nevina (srovnej přiměřeně rozhodnutí Ústavního soudu ze 27. 3. 2017, č. j. II. ÚS 4266/16-1).

29. Závažné pochybnosti o zákonnosti hodnotícího postupu soudu prvního stupně, kritizovaného obžalovaným v odůvodnění opravného prostředku, spočívajícího v nerespektování zásady volného hodnocení důkazů, jak má na mysli § 2 odst. 6 tr. ř., podle které „*Orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.*“, vedoucího k možnému porušení pravidla *in dubio pro reo*, vyvolává rovněž u odvolacího soudu související argumentace zejména v odst. 30. odůvodnění napadeného rozsudku opírající se o výpověď poškozené [REDAKCE] a výpovědi těch svědků, kterým se svěčila se znásilněním obžalovaným, k čemuž se poznamenává, že právě krátkodobá časová návaznost svěření se poškozené s jednáním obžalovaného nasvědčuje možné pravdivosti jejich tvrzení, případně přesvědčení poškozené o pravdivosti tvrzení. Na druhé straně zde zůstala nezohledněna neměnná obsahově strukturovaná a podrobně vysvětlující obhajoba obžalovaného o dobrovolné souloži s poškozenou opírající se oproti jiným případům spáchání trestného činu znásilnění o další důkazy, a to především o výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] umožňující učinit závěr o pravdivosti obhajoby obžalovaného, pokud podle prvně jmenovaného vzhled sedící poškozené na posteli v době, kdy přišel do místnosti, nevykazovaly jakékoli známky neobvyklosti a současně se mu tehdy o závadovém jednání obžalovaného nesvěčila, přičemž druhý svědek slyšel v místnosti zvuky svědčící o intimním sblížení a nic jiného, co by svědčilo pro závěr o spáchání trestné činnosti. Potencionálně ve světle cílené obhajoby obžalovaného působí v jeho prospěch obsah svědeckých výpovědí [REDAKCE] a [REDAKCE] k pohlavnímu styku poškozené a posledně uváděného svědka. Nad rámec výše uvedeného a podrobné argumentace obsažené v odvolání obžalovaného upozorňuje odvolací soud na specifické okolnosti posuzovaného jednání, k němuž došlo mezi osobami navzájem známými po předchozím požití alkoholických nápojů na oslavě narozenin v noční době v místnosti, kde se nacházely další osoby, jejichž přítomnost by nepochybně zvyšovala možnost odhalení pachatele.

d)

30. Závěrem této části odůvodnění rozhodnutí odvolací soud připomíná, že výhradně za předpokladu reálně nezpochybnitelného prokázání jednání obžalovaného cíleným doplněním a případně zopakováním dokazování za současného respektování aktivní účasti stran trestního řízení bude povinností soudu prvního stupně věnovat v rámci svých právních úvah navazujících na výsledky provedeného dokazování zvýšenou pozornost, zda a jaké alternativní zákonné znaky

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

základní skutkové podstaty a dále zákonné znaky kvalifikovaných skutkových podstat trestného činu znásilnění podle § 185 trestního zákoníku byly naplněny s tím, že rovněž tyto své případné úvahy detailně a přezkoumatelným způsobem vysvětlí v odůvodnění nového rozhodnutí ve věci.

E.

31. Z důvodů blíže vysvětlených v předchozí části tohoto usnesení **Vrchní soud v Praze rozhodl tak, že z podnětu odvolání obžalovaného rozhodl o zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. v celém rozsahu a dále podle § 259 odst. 1 tr. ř. o vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.**

32. Soud prvního stupně je v novém řízení podle § 264 odst. 1 tr. ř. vázán právními názory vyslovenými ve zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu (*srovnej zejména odst. 28. tohoto rozhodnutí*) a provést úkony a doplnění dokazování nařízené odvolacím soudem. Současně avšak s přihlédnutím k povinnosti soudu i v novém řízení respektovat zásadu zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností podle § 2 odst. 5 tr. ř. nelze v případě potřeby vyloučit také provedení dalších důkazů, popřípadě zopakování těch důkazů, jež byly provedeny soudem prvního stupně v původním řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 17. 12. 2025

JUDr. Pavel Zelenka, v.r.
předseda senátu